

24—30 маја 1932

1931/32-32

2 динара

ПОЗОРИШТЕ

Г-ђа Нада Ризнић

Н
А
М
Е
Ш
Т
А
Ј

БОТЕ И ЕРМАН

КРАЉА ПЕТРА УЛИЦА 16 • ТЕЛЕФОН 22-5-76

МОДЕРНИ ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ
ЈЕЛЕЊЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Л Последњи новитети Париског фризирања и бојења косе.

Л Најсавршенија електрична ондулатија на најновијем апарату „Récamier“

Цара Николе II 18, (бивша Макензијева) Тел. 24-475

ПОЗОРИШТЕ

НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ЧАСОПИС

БЕОГРАД, ОД 24 ДО 30 МАЈА 1952 ГОД.

39

УРЕДНИШТВО: УСКОЧКА ВР. 8.

ОЖИВЉАВАЊЕ ДРАГИХ КЊИГА

Истовремено када се у Београду даје „Вечити младожења“, приказује се у загребачком Народном казалишту драматизовани Сремчев роман „Поп Ђира и поп Спира“.

Две књиге, драге и нашој најширој публици, оживљене су на светlosti рампе. Са појутелих листова ових романа сишла су лица, нама давно здана, и закорачила смело позорницом. Поздрављена су, разуме се, срдачним пљескањем.

Драматисање добрих старих романа претставља мисао вредну пажње. Нема сумње, да се неће стати на овим двема књигама. Два битна услова су ту: Глумци који боље од свих улога играју наше људе, људе своје средине, оне које су сваког дана посматрали и данас посматрају, и —, други, али не мање значајан чинилац, — публика која воли да гледа себе саму, то јест наш свет и наш живот.

Драматизаторе чека колико захвална толико и тешка дужност.

Онога ко роман претвара у драму не сме да превари детаљ, епизода. Мора добро да пази да главно не занемари на рачун споредног. Романсијер сме да се и упусти у појединости, сме да сврне с пута и лута странпутицама да се тек после врати на прави пут. Њему стоје на расположењу читави томови, два-три па и четири тома, ако треба. Читалац ће читати данима, недељама добар роман, јер бира часове одмора и доколице за читање, које може и прекинути када хоће, да би сутра наставио. Али драма има своје ограничено време. За она три сата, колико вам савремена публика једва одобрава, треба све да кажете, све да покажете. Конструкција код драме мора бити и пажљивија и вештија него код романа уопште.

Али, у исто време, сваки успели покушај публика ће наградити својим одушевљењем. Јер велико је задовољство видети отеловљене личности које одавно живе у нама као сенке успомена нашега читања.

Сродили сте се са целом Европом; Ви сте с њом тако рећи „пер ту“ — ако имате радио у кући. И ви ћете зато, пре или доцније набавити радио апарат. Важно је само изабрати ону марку, која Вам гарантује сво оно што од модерног радио - апарата можете захтевати — а то је

PHILIPS

После премијере „Вечитог младожење“

Драматизација г. Александра Илића

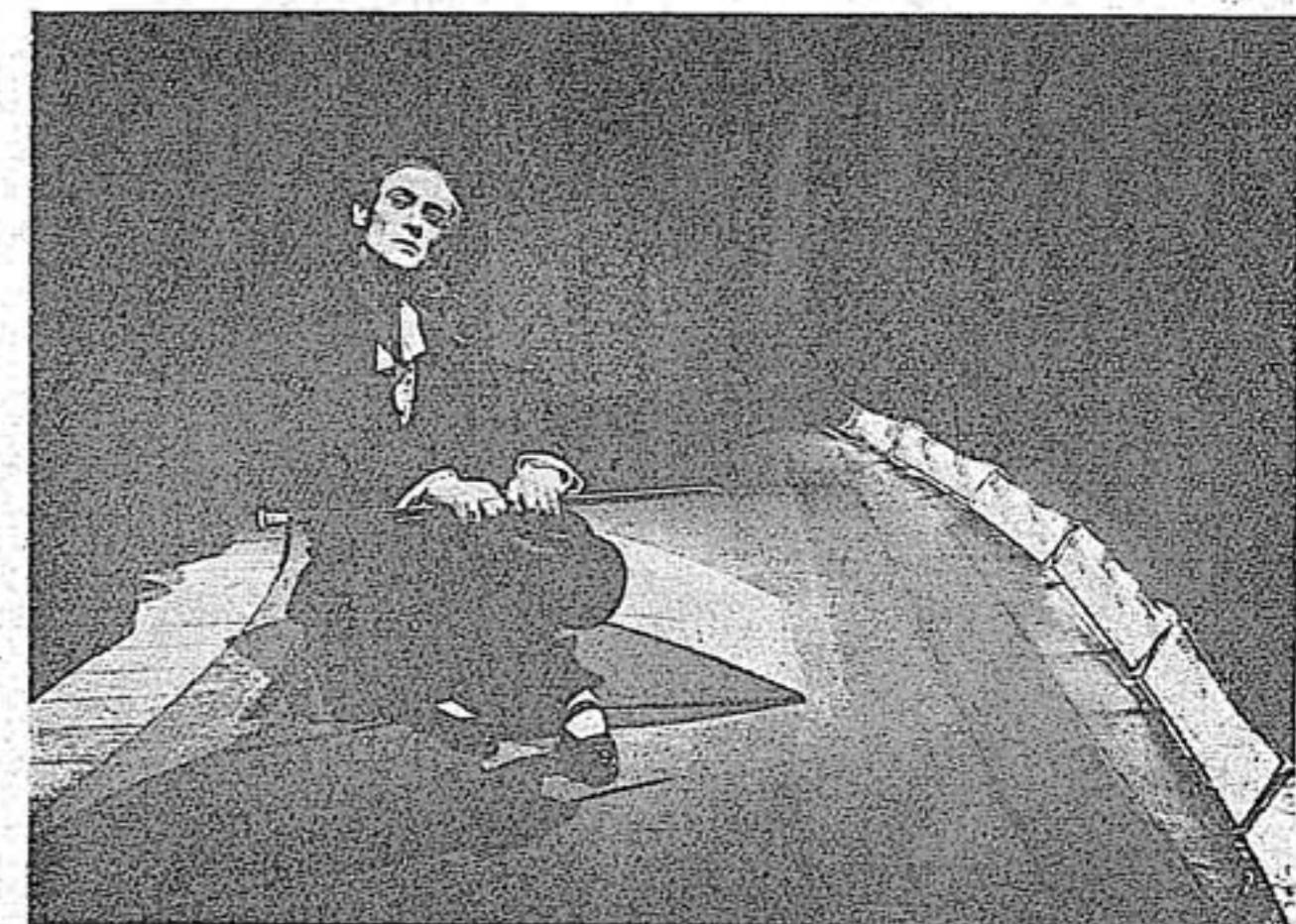
И позоришна публика и критика дневне штампе са симпатијама су примиле драматизацију „Вечитог младожење“. Не само да су се у листовима јавили уобичајени прикази, него је ова премијера била повод да се говори о драматизацијама уопште.

У „Политици“ пише г. Ж. В. између остalog:

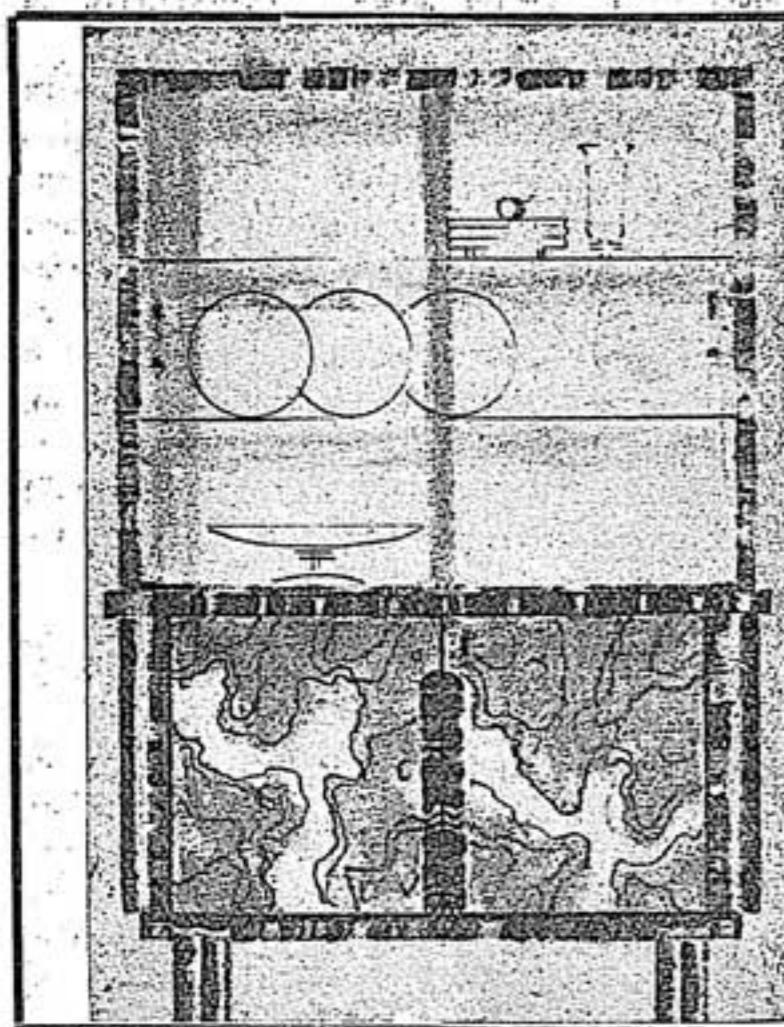
„Није пуки случај да је Игњатовићев недовршени роман „Трпеј спасен“, по Скерлићевим речима, један од најјачих које је написао наш славни Сентандрејац, а његова драматизација истога романа, опет по речима најзначајнијег Игњатовићевог критичара и рехабилитатора, једна од најгорих ства-

ри нашег позоришта. Игњатовићев талент је приповедачки, по превасходству. Широк, као пуста, широка, му се често не може сагледати. Седели смо, диванили смо, али крај разговору нема. Он завршава романе („Милан Неранџић“) обећањем да се само „једно време, опет нећemo видети“

Па ипак, колика драж изнети на позорницу људе из романа Јаше Игњатовића! Сент-Андреја са својих седам цркава и Сентандрејци који, најдаље од материце, први од ових Срба доживљају сукобе старог са новим. („Што је Беч моде измислио, тог је у Сент-Андреји било; на Пешту се слабо обзирало, била је тек филијал Беча.“) И г.

Шамика Карић (г. Злашковић)

НОВО намештај

творнице
покућства

Фрање Веховар
из Цеље (Дравска б.)

Филиала Београд
улица
Вука Каракића 18.
до хотела „Палац“

Прима
наручбе по пртежима

Crosley - Mignon

Већ на први поглед својом отменом спољашношћу Mignon ће Вас привући, али када га будете чули онда ћете нам поверовати да је Mignon највећа радио вредност која се данас може добити за тако мале новце.

Посетите ново отворени
CROSLEY-SALON

Николе Спасића ул. 2 (Трговачка)
БЕОГРАД

КОЦИЋ К. Д.

Александар Илић имао је ту срећну мисао да „Вечитог младожењу“ изнесе на позорницу.

Драматизатор г. Александар Илић прескаче први, независни део „Вечитог младожење“, у коме се описује како су стари стицали, и повратком Шамикиним „из Талијанске“ почиње новест пропадања Сент-Андреје.

Шамика, потпуно пасиван, незахвалан је јунак за драме. Он не ствара догађаје, он је полу-реквизита, полу-лице. Г. Златковић је успео да на позорници чрсто постави овог „гавалера, дендија, аранжера свих могућих забава“, за којим узлишу „све гостодничке у Кашави где је права учио и у Сент-Андреји, где јо очев новац трошио.“ Г. Златковић је Шамику Кирића увео прексино у галерију славних типова нашег позоришта. И Шамика Кирић остаће синоним за наше дендије, и старе и данашње који место „Даменџајуни-

га“ читају можда „Надреализам овде и данас.“

Од првог чина повео је драматизатор Лулу Соколовић, — тај други промашени живот, — да је у трећем чину опет само на часак изведе пред нас, да је у четвртом помене, а пети чин јој поклони цео.

Г-ђа Ризнић, врло искрена у гласу, успела је да остане дискретна у сентименталности ових сцена, која претставља увек велику опасност за све уметнике с мање укуса а више наклоности према јевтином ефекту.

Серија Шамиких несуђеница дата је калеидоскопски брзо и шарено. Драматизатор, по угледу на самог романсијера, забавио се дуже једино ћерком касапина Полачека и та цела чешка породица (г. Миловановић, г. Н. Паранос, г. Димитриј и г. Старчич) имала је одиста успеха.

Породица Шамикина, стари Софра Кирић (г. Маринковић), одличан

Стари Сенчандрејци (гг. Б. Маринковић, Васић и М. Маринковић)

Тражите предвођење
најновијих
TELEFUNKEN
РАДИО АПАРАТ

Пролетњих женских мантљова
и берцигере и тренчкота за
господу

„МЕТЕОР“
Стовариште мануфактурне робе
Београд Кн. Михајлова 29
ТЕЛЕФОН 22-423

Последњи пролетњи новитети у свили

као увек), сестра (гра. Текић, која се добро снашла у суморној рољи) и брат (г. Душановић) давала је туробан оквир лептирастом Шамики, а стара Сент-Андреја (г. г. Васић и Ђ. Маринковић) била је ту да нам прича како је некад било.”

Г. Ранко Младеновић пише у „Времену“ поводом драматизације Игњатовићевог „Вечитог младожење“:

„Да се драматизирају Игњатовићеви романи, и осете кроз призму данашњице, треба претходно померићи његову општу позицију у књижевности, а посебно открити и његову позоришну могућност. Оно што је Скерлић код Игњатовића пребацјо с ону страну морала и закона, баш то у позоришном смислу значи много. Оне типове из његових романова, које је Скерлић прогласио за нередовне људе, који су искочили из колосека, обичног живота, баш

они су главни потстрекачи за драмски сукоб. Између авантуре и социјалног страдања појединих Игњатовићевих типова има питореских судбина, погодних за сценско оваплоћење. Лакоумност има темперамента, а пустоловина има хумора. Греси се не мере рифом, а морал се не претвара у тесногрудост. Оnde где сам Игњатовић нема довољно маште, побеђује животна истина. То је његова реалистичка особина, без политуре. Са том унутрашњом есенцијом драматизација увек рачуна.“

Роман, претворен у позоришну питореску, има најосетљивијих последица. Оне су позитивне ако се срећно поступи са локалном бојом коју роман носи, и то тако да не дејствује само као реквизита. У своме реализму Игњатовић није марипо за еротику. Тамо где избије чулност, он је пошкрпли хумором. Збирку његових типова треба разлучити пинце-

Шамик његовиша (г. Злашковић) хваши месар Полачек (г. Миловановић)
и покушава да му украде ћерку

НИЈЕ ВЕШТИНА!

доћи до одела за 2,600 дин. од енглеског штофа, првокласно сашивено, али је наша вештина како можемо исто тако оделу дати у **пола цене**.

Имамо првокласног енглеског штофа и прибора на продају.

Беспрекорна израда одела стаје дин. **450** дин. **650**
Са нашим прибором стаје .

Тражите телефоном бр. **22-968** да Вас посети наш представник са мустрама.

ПРОМЕТ
ТЕРАЗИЈЕ 5 / ПАСАЖ

ТЕЛ. 22-968

Rêve d'Or

по Piver-París

Ljubimac i metnika

**БОЈЕ, СВЕ ВРСТЕ
ЧЕТКИЦА,
ПЛАТНО** и све остале потребе
и прибор за **МАЛАЊЕ** на
свили, хартији, штофу, платну
и рељеф малање има у најлеп-
шем и **НАЈВЕЋЕМ ИЗБОРУ**
ПРИЗНАТА

**ТРГОВИНА
БОЈА
и
ХЕМИЈСКИХ
ПРОИЗВОДА**

НЕНЕЋЬКА К. САВИЋА

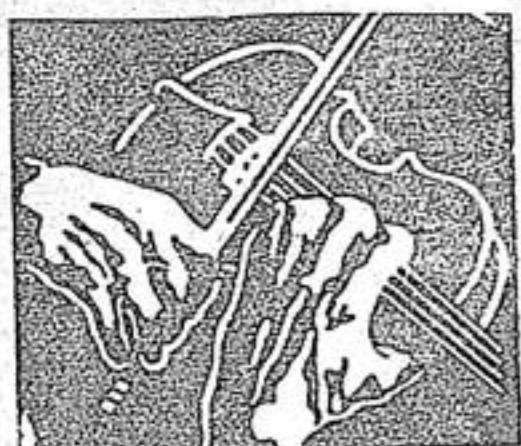
БЕОГРАД
Коларчева 3. тел. 23-9-08
Краља Милутина 35 тел. 26-9-19

Противудачија
Све д'ор Јако Банчић

За одличне чинове
и послужбу Јако Банчић
Задруга посланика

За празнике: Најбољи избор **чарапа, рукавица** и свих врста **рубља** (веша) у радњи „**СУРУТКА**“, Краља Милана број 15.

Музички инструменти
чубених мајстора

К. АЈХЛЕР

Београд

Кнез Михајлова ул. број 25
Врши уметничке поправке.

„**GLOBUS**“

Пресељава кућевне ствари. Транспортује и
царини робу

Чика Љубина улица 7/1

Телефон 20-8-15

ПАРФИМЕРИЈА "ЛЕДИ"
КНЕГ. ЉУБИЦЕ 14 БЕОГРАД
ПРЕПОРУЧУЈЕ

**TANGEE
AMOR SKIN
VAN-ESS
WARDONIA**
PRODUITS DU DR. CHARDY

НАЈБОЉИ РУЖ ЗА УСНЕ.
САВРШЕНИ ОРГАНО-КОЗМЕТИКУМ.
ПРОТИВУ БОРА.
ПРОТИВУ ПЕРУТИ И ОПАДАЊА КОСЕ.
СЈАЈАН АПАРАТ ЗА БРИЈАЊЕ.
ГАРАНТОВАНО НЕШКОДЉИВА КОЗМЕТИКА.

АМОРСКИН је савршено срећство за уклањање бора и спречавање старости. Тражите интересантну литературу од Парфимерије ЛЕДИ Кнегиње Љубице 14

ФРАДО

РАДИОНИЦА ЖЕНСКИХ ШЕШИРА
доноси прва

ПАРИСКЕ НОВИТЕТЕ
БАЛКАНСКА 4

Gospodjo!

У Vašu modernu balsku haljinu moguć je jedino
princes-mider ili kombinacija midera sa prslukom
po tom specijalnom kroju za dubok dekolte.

Specijalni atelje midera i prsluka
GRAZIOSA

Књегиње Љубице улица број 8 preko puta „Ritz-bara“

НА РОДНО ПОЗОРИШТЕ

Вечерња претстава

У среду 7 маја 1932 године

(2 пут)

Код Споменика

Без трећега

Камерна игра у три чина Написао Милан Беговић
Редитељ г. Надворник

ЛИЦА:

Марко Барић г. Драгутиновић
Гига, његова жена г-ђа Каталинић
Мика, адвокат г. Силаџић
Франциска собарица г-ђа Л. Јовановић

Радња се збива у Загребу концем фебруара 1926., у
једној јединој ноћи, у једној просторији мале једнокат-
нице са високим партером и мансардом у Кушевићевој
улици у горњем граду.

Велики одмор после II чина

Намештај из трговине Песинг и Шпицер „Домус“

Брокате, плишеве и остало за намештај
Највећи избор препоручују
МАРКО ВУЛЕТИЋ, ГАВРИЛОВИЋ И КОМП.
Кнез Михајлова 20 - БЕОГРАД

Канцеларијски намештај добићете најсолидније код I Столарске Задруге „Југославије“ Кн. Михајлова 46. Тел. 20-436.

ФИРМА
НИКОЛЕ ЈУЗБАШИЋА и ДИМИТРИЈЕВИЋА
извештава поштовану публику, да је своју
трговину линолеума, гумираног
и воштаног платна (мушема)
преселила се у Коларчеву ул. 8

Младост и здравље

вратит ће вам се за време спавања применом
новог физик-терап. апарата

РЕЛИТНЕ

који оживљавањем делатности инкр. жљезда по-
моћу комбинације радиоактивних и топлотних
зрака постиже обнову целокупног организма.
Београд, Чика Љубина 7 или **Загреб**, Ианца 31 (врлаз)

НАЈМОДЕРНИЈИ
КРОЈАЧКИ SALON

**BRAČE
KRNETIĆ**

ЈАКШИЋЕВА 6

ЦВЕЋАРИНИЦА и расадник

Престолонаследника Петра 2:
Има све врсте **ЦВЕЋА** и
расада по најнижој цени

Продавница Француска 5. (испод Нар. Позор.)

Од 1 маја
Краља
Милана
број 18

Псевојници
Стремј за
бесе
Уче и испадај са
класичним јунакима
Дечији салон
И. Михајлова 19. Трап басаск.

том, па успети из једног описног материјала извући гротескне силуете које треба да чине сценско језгро.

А драматизовање Игњатовићевог романа потребује нешто више. Као за Дикенса, као за Киплинга. Бидермајерско доба нашег пречанског друштва у прошлости има услова за то. Само његову комичну страну треба опрезно одмерити и довести у склад са социјалном трагиком која је за поенту важна. Ова трагикомика у позоришној литересци одлучна је по утисак код публике."

У „Правди“ г. В Крунић на самом почетку своје критике вели:

„У познатом роману Јаше Игњатовића „Вечити младожења“, г. Илић је нашао драмских мотива. Он је тачно осетио драмски пулс свих тих Игњатовићевих „почтенородних господара“, „почтених мајстора“ и „честних грађана“, преточивши

њихову романску садржину у драмски ток.

Г. Илић успео је да нам освежи средину Сент-Андреје у време „Бупарте“, да нам у перспективи по-дастре сву њену бујну пластику“

Пријатна зубна клиника **Д-ра Џарићевића**

Престолонаследников трг
бр. 3 (Теразије) Тел. 20-4-58

Прима пацијенте целог дана.
Држ. чинобицима и пензионерима под побољшим условима
плаћања.

Три Шамикине беренице (г-ца Микулић и г-ђе Л. Пешровић и Л. Јовановић)

Ресторан Коларац

Од 1. марта

Свакодневни концерат првокласне музике.
Локал отворен до 2 часа ноћу. • Кујна
стално отворена. • Одлична пића. • Нај-
лепши локал за друштвене забаве.

Лечење ВИТАМИН-ХОРМОНОМ

Регенерација и подмлађивање

о методи градског санаторијума у Бадену код Беча

Артеросклероза, превремена и нормална старост, међурастенија,
поремећаји при менструацији и у климатеријуму, депресија,
душевна и телесна замореност, сексуална слабост.

Литература, упутства и ординација за Југославију: САНАТОРИЈУМ Др. ЖИВКОВИЋА, Београд, Крунска улица бр. 57, Телефон 20-7-41, 24-6-65

Добила је особито леп и велики избор
најmodерније конфекције ЗА ДАМЕ

ТРГОВИНА

КОСТЕ М. ЈОВАНОВИЋА

Београд, Кнез Михајлова
16 до адрегерије (Ламико)

Престолонаследников трг 37, „ФУФА“
преко пута биоскопа Колосеума

Завод за хемијско чишћење и бојење одела

НИКОЛЕ ДИНИЋА

Главна радња Чика Љубина 1, Поп Лукина 20,
Радионица Краља Александра 216, тел. 27-914

Прима специјално фину тоалету за Даме и одела за господу која се сувиш
путем најсигурније могу очистити исто тако прима текиле, завесе, рукавице
салонски намештај Аутомобиле и т. д.

ЗАГРЕБАЧКА КРИТИКА О БЕОГРАДСКОЈ ИНТЕРПРЕТКИ БЕГОВИЋЕВЕ ДРАМЕ „БЕЗ ТРЕЋЕГА“ — Г-ЂИ БЛАЖЕНКИ КАТАЛИНИЋ

Г-ђа Каталинић, ових дана са огромним успехом гостовала је у Загребу у Беговићевом „Без трећега“. На тај је начин ова наша одлична глумица била богато награђена и признањем за њезину креацију у комаду, који се на нашој позорници

Каталинић, Слијанка, на гостовање...

Њезина Гига није првенствено разумна, него осјећајна. Ријечи су јој навирале на чисто глазбеној основи, независне од свога смисла, а опредијељење према својој звучној боји. У том погледу она је пружила богат регистар гласова, мекаших и опојних, какових дуго већ писмо слушали на нашој позорници. Био је то, у пратњи најбољег чувара нашег драмског белканта госп. Дујшина, складан концерт гласова. Призор за телефону — разговор с одјетником — био је риједак пример множнога прегиба и глазбеног прелијевања. Камо среће, да се овакав стил и овакав, скроз и скроз наш, а не импортиран и изопачен изговор на нашој драми устали!

Још похвалије изражавају се „Народне новине“:

„Све своје одлике показала је г-ђа Каталинић приликом претставе Беговићеве драме „Без трећега“, која је за њено гостовање била одлично посећена. Било је то једно велико и незаборавно вече. Г. Дујшин као да се препородио у контакту са усјанином душевношћу г-ђе Каталинић, и два јака умјетничка пола заблестала су у глуми, каква се заиста ријетко види на нашој позорници.

Драма Гиге и Марка Барића била је дубоко увјерљива, а йбеновски револт повријеђеног осјећаја женске естетске душевности нашао је пун израз у интерпретацији г-ђе Каталинић при крају трећега чина. Кулминација ове вечери била је у завршним ридечима наше гошће, кад дубоким и потресним гласом јавља, да је убила свога мужа.

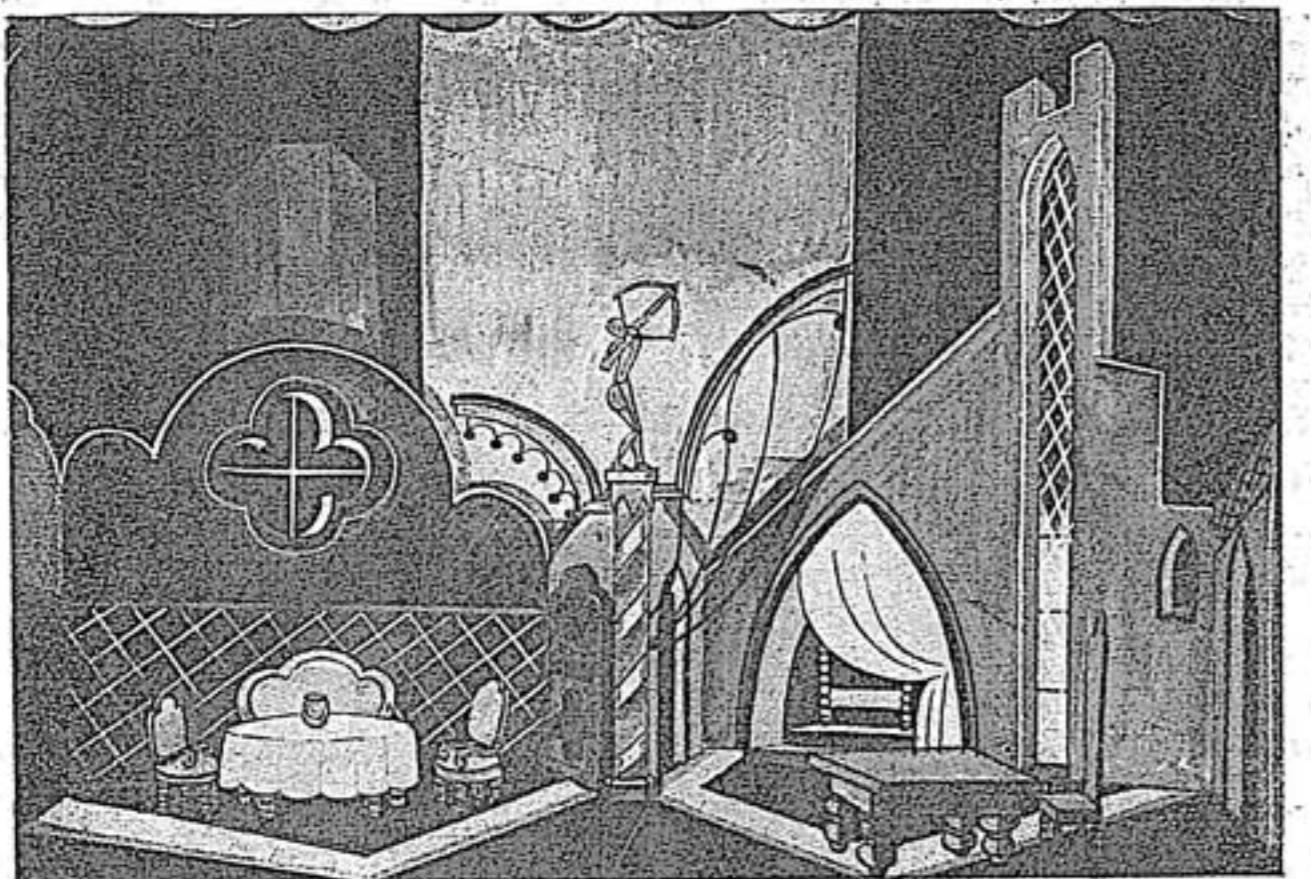
Тако „Обзор“ пише:

„Преко разних постаја умјетничког напредовања дошла нам је г-ђа

Г-ђа Каталинић

ПРЕД ПРЕМИЈЕРУ КАЛДЕРОНОВЕ „ГОСПОЂЕ ЂАВОЛИЦЕ“

Декор г. Жедринског

Гђа Каталинић је показала сву скаду својих поузданых трагичних гестова, који су увијек нашли разумијевања код публике. Сваки њен покрет, сваки њен тон, свака њена гримаса била је у потпуном складу са улогом, и гђа Каталинић је јасно показала, да је зрела умјетница, способна за све ниансе дубоке људске патње и тешке човјечје боли. Студија њене улоге до краја је префинијена, а интерпретација тачна и самостална. Гђа Каталинић је увијек брижно настојала, да не западне у пасивно страдање и сувишну сентименталност, која би њену улогу учинила блиједом, а драму довела у опасност, да изгуби сву напету интересантност свога вјешто испле-

теног ткива. Њен став је био до краја индивидуалан, ма да по потреби њежан и осјећајан. У овоме правилном схваћању између патнице, која не смије да буде глумачки блиједа, и између индивидуалног држања једне јаке женске личности, гђа Каталинић је среткао привела своју улогу крају и избегла све оне опасности, у које ју је могла да доведе конструкција саме улоге или постражна интерпретација. Успјех гђе Каталинић био је поздрављен дуготрајним аплаузом и са петнаест поплних изазова пред застор."

Слично пишу и све остale загребачke новине.

Београдска реприза даје се у среду 25. о. м.

СТЕРИЈА У УСПОМЕНИ ВРШЧАНА НОВЕ АНЕКДОТЕ О КИР-ЈАЊИ

Наши књижевни историчари не могу се често похвалити обиљем података, ни када су упитању наши највећи писци. Утолико више треба ценити сваки, и најскромнији покушај да се забележи и сачува се заборава по нека, на први поглед можда и беззначајна појединост о људима који чине историју наше културе. Г. Милан М. Токија, међутим, врло занимљиво прича у „Времену“ о нашем великому драматичару Стерији, каквог су га Вршчани упамтили.

Он пише:

„Тражио сам трагове о успомени на нашег драматичара. Многи су ме дочекали скоро зачујени, заузети својим бригама.

Па ипак, налазе се старији људи који памте и радо причају. И онда из тога причања изрођује један други, стари Вршац и тако различит и тако сличан данашњем. Появљују се Стерија, жена његова Јелена; стац, стари Стерија, овековечен као Кир-Јања у „Тврдици“, епископ Кенђелац, пријатељ Стеријин у последњим данима његовог живота. Код њега га је једне вечери срео Јован Суботић, допутовавши 1854, чија дилижанцу из Темишвара. И други савременици, млади богословци.

Богословија је у Вршцу постојала више деценија, у њој су се млади „клирици“ учили служењу Богу и народу; удварали се громко, тукли са торбарским и казацким момцима и певали класичне оде са акростихом посвећене патријарху и својим заштитницима, а и овако трубадурски:

Од сад тебе драга више љубит и ћу
Ти иди без трага, ја другу узећу
У кога се ти уздаш
Кад ти тако судиш
И кад мене не гледаш
Већ ти другог љубиш.

Ово је писао 1826 као млад клирик, један потоњи свештеник и отац бројне породице.

Из ове је богословије изашао и песник нашег лида Васа Јивковић.

И тако се из тог причања помажа лик нашег писца, овог слабашног човека који је тако одударао од ове средине, и који када је време лепо а град није раскаљан шета огрнут плавом делерином. Његова дела, постају нам приснија, његова

Гђа Зора Злашковић,
одлична чланица нашег Позоришта

Zenith Radio-aparati Model 1932

sa garancijom od
1 godine. 7 cevi
Super-heterodyn
sa band. filterom
i elektrodynamič-
kim zvučnikom

Din. 4.800.-

Mogu se dobiti kod Ge-
neralnog zastupništa:

Palata Izvozne Banke III sprat
Beograd Telefon broj 25-348

Zenith Radio-Aparata

„ХАРМОНИЈА“

СТОВАРИШТЕ КЛАВИРА

Сталан и велики избор чувених
светских марки.

БЕОГРАД
Телефон
25-7-94

Престоло-
наследни
трг 12.

Генерално заступништво само прво-
класних светских најпознатијих
фабриката.

Steinway & Sons J. Blüthner
R. Ibach Bösendorfer
Gaveau, Paris Ehrbar
Schweighofer Hofmann
Neumayer, Berlin Pleyel, Paris

и многих других добрих фабриката
Продаје уз најповољније платежне
услове.

Каталог бесплатно.

Графички завод
ПЛАНЕТА
БЕОГРАД
Ускокачка улица 8.

горчина потпуно јасна, док слушамо
ове приче.

Посетио сам г-ђу Ану Недељко-
вић, рођену Мариновић. Стара деве-
десет и две године, слабошићу стал-
но везана за постељу, финог избо-
раног лика, невероватно луцидна.
Она је последњи огранак ове старе
господствене породице. Када чује
да сам дошао из Београда, говори
са одушевљењем о неком балу у
Београду на коме је био и кнез Ми-
хаило. Желела би још једном да види
Београд. Напомиње ми да неће
моћи да задовољи потпуно моју ра-
дозналост, памћење јој је, већ,
врло слабо.

Прича ми о Стерији. Сећа се до-
бро „господина адвоката”, који је
био тако тих и благ са сваким. Од-

лазића им је као девојка у кући.
Питам је о Јелени, јени његовој.
Лака гримаса, купи њена старакаша
уста. Одмахује руком: „Боље да се
није њоме оженио“. Са тугом се се-
ћа толиких породица, које су данас
изумрле. Где су Волићи, Демелићи,
Стерија-Поповићи, Нешини, Пекаро-
вићи, Деметровићи?

Г. др. Бранислав Петровић, ста-
решина Среског суда, даљи рођак
Стеријин, показао ми је скупоцени
цепни сат, поклон великим писцу
од кнеза Александра Карапорђеви-
ћа. На полеђини сата је ливно из-
рађен грб Србије, а с унутрашње
страни поклонца утравирана је по-
света. Сат је већ давно заустављен.
Казаљке немоћно опуштају, показа-
зују пет минута до пола седам.

Г. Петровић, прича ми са тугом о
неким изгубљеним писмима Стерији-
ним. Са зида старинског салона,
гледа нас са портрета Стерија, крот-
ко и стојички. Кроз прозор види се
трг, у целом свом пространству.
Крст који је подигао побожни За-
јим Мича, кафана „Два пиштоља“,
које Стерија спомиње у „Покондире-
ној тикви“. А преко, у кући у ко-
јој се родио Стерија мануфактурна
радња и табла једног инжењера.
На западу, од те куће у којој је
провео прву младост читајући ро-
мане Милована Видаковића при ме-
сечини, када му је и сувише штед-
љиви отац ускраћивао свећу, начи-
нили би читаву малу ћабу. Вршча-
ни једва да су на њу ставили мра-
морну плочу и окретили једну ули-
цу његовим именом, после дуге пре-
пирке.

Г-ђа Жанка Стокић, у усјелој улоги
собарице Ерже у Дојчиновићевом
„Вражјем колену“

Јер као да постоји потвесни мо-
менат мржње према Стерији, њего-
вим делима у којима је овековечно
свој Вршац, а често и по којег прет-
ка данашњих становника његових.

Све су то ствари које се не опростијају, као што ни стари Стерија није могао, своме сину да оправди када је себе прешознао у Кир-Јањи. Помешане су успомене, легенде, факта. Кир-Јања, као да је срастао потпуно са покојним Пером Добриковићем, чика-Пером, незaborављеним и најбољим интерпретатором његовим.

Памте се и анегдоте из живота старог Кир-Јање, који је био тако шкрт, бојажљив и увек наседао.

Карактеристична је она о његовој свађи са Гамом, најбољим пријатељем.

Гама је често свраћао у радњу Кир-Јањићу. Разговарало се о пословима „шпекулацијама“. На тезги је у великој чинији од штајнгута стајао бурмут, за шмркање, важан еспап. У разговору Гама би заборавио да вади своју бурмутицу, чешће би прстима дохватао бурмут из чи-

Г. Бандур, диригент опере
Народног позоришта у Београду

није и ушмркивао. Ово се старом Стерији није сvidelo и он се реши да заборави Гаму одвикле од тога. Једног дана, договоривши се са својим помоћником, подметну му чинију дупке пуне зејтином. Гама у разговору, не слутећи ништа, машинално посегне руком у чинију. Рукав антирије бис је упрљан зејтином. Дуго су се после препирали око тога, ко је кога оштетио и ко треба штету да накнади, да ли Гама Стерији што му је просуо зејтин, или Стерија њему испрљану антирију.

Или она друга анегдота са Влахом од Купстиља, коме је једног дана, пред радњом, као добро муштерији помогао да дигне цак на леђа, а тек после опазио да је то био његов цак са сочивом који је стајао пред радњом.

Сиромах Кир-Јања.

Памте се и анегдоте о Кенђелцу, који је знао да подвикне пуковнику Бернауеру, да нема шта да тражи по пркви док се служба служи и да неће да слуша његово звекање сабље и мамуз. Па његове пресуде у бракоразводним парницима, тако необичне и тако правичне у осталом. То је био најомиљенији епскион вршачки, у стапном присном додиру са народом. Па његово пријатељство са Стеријом, док се овај изгнанички осећао у Вршцу.

Ишчилило је много из успомене на највећег спина овог града. Мало је њих који знају да вам кажу где се налази његов гроб. Било би занимљиво начинити анкету о томе шта знају о њему данашњи пресечни становници Вршца. Позујев неколико стереотипних фраза понетих из школе, мислим, да би се мало што више нашло.

Заборављене су многе ствари. Не знамо лишта ни о његовој четврото-десетој адвокатској делатности

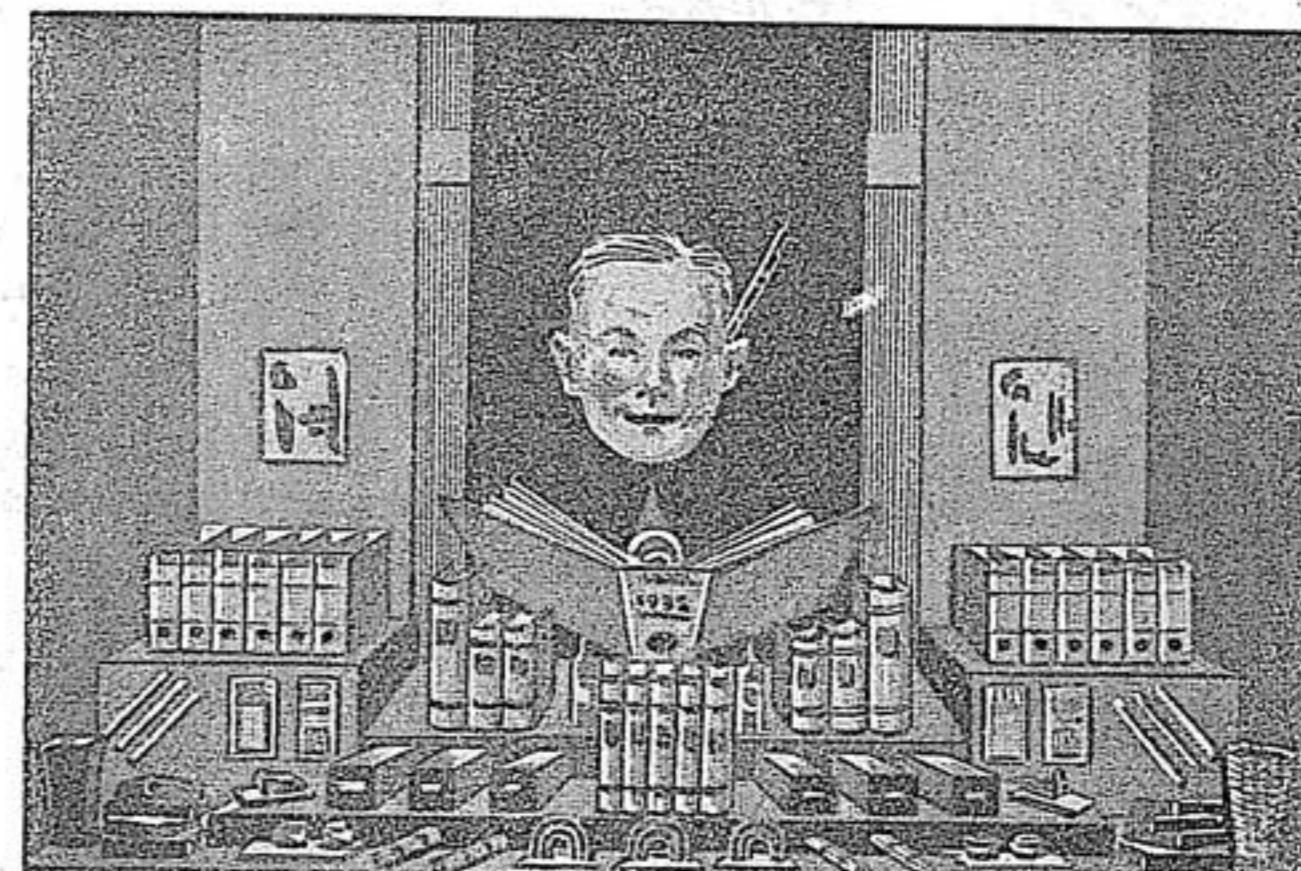
Препоручује на-
рочито лепе и
јевтине дамен
ташне

Предузеће за израду кофера и торбарских израђевина

Милан Ј. Стојановић и Комп.

Београд, Престолонаследников трг-Теразије 38, тел. 25-064

ЈОВАН ДЖИВАДИНОВИЋ и КОМП.

За даме:

Штофова за дамске хаљине, костиме и мантлове; најновија ткања и боје.

Свиле у најмодернијим бојама: Креп Ромек, Креп Марокен, Креп Армер, Креп Билитис, Креп Жоржет, и Туал Пике Ажур.

Лаке летње тканине Фил-а-фил, бурет, Ланено платно и маркизет све у новим дезенима и постојаним бојама за прање.

За господу:

Ажур-панаме, енглеског зефира и пуплина у модерним бојама за кошуље и пицаме.

Избор велики - Цене солидне

Миливоје К. Марковић

пређе

ЦУПАРА И ДРУГ

Теразије 4 – Београд